

Wat zal nu de moeder doen? Zal zij haar verzet tegen vaders ongelukkige beslissing tot het uiterste drijven, met te weigeren haar deel te dragen van de lasten en kosten die de leertijd van het tweede kind medebrengen zal?... Dit ware de oorlog tusschen hare kinderen van nu af! Voortaan zal zij op middelen zinnen om de onnatuurlijke gevolgen te voorkomen van de onbekwaamheid van dezen onder wiens gezag zij ook buigen moet!...

Ziedaar den toestand waarin het gestemde ontwerp Brugge-Zeehaven, de socialistische volksvertegenwoordigers geplaatst heeft.

THILO.

Brokken en stukken

Zij hebben gedroomd. — Boeren, hebt gij in 't laatste nummer der *Katholieke Vlag* gelezen voor wat naïve snullen de opstellers van dat blad u aanzien? In het verhaal van eenen droom beschrijven zij nogmaals den socialistischen staat, zooals men dit voor ons deed toen wij schooljongens waren... Die litanie is:

De bakker witt niet meer bakken,
De kleermaker niet meer naaien,
De hotelgaren niet meer bedienen,
De boerenknecht speelt mijnsheer enz.

Ontem
D onzen

Wij willen de boeren niet beleedigen met op die oude neuzelarijen nog een antwoord nodig te achten.

Eene wet op zijn Russisch. — Minister De Bruyn komt in de Kamer een wetsvoorstel neer te leggen, krachtens hetwelk er nog dit jaar eene algemeene landbouwoptelling moet geschieden. Na 1895 zullen jaarlijksche gedeeltelijke optellingen gedaan worden van alles wat den boerenstiel betreft.

Verstaat gij dat, landbouwers?... 't Is niet meer genoeg u te doen bezwijken onder de zware pachtsommen, men wil weten of gij niet nog te veel hebt!

Geloof gij het niet, leest het volgende dat wij uit een katholiek blad knippen: «Wie beletsel stelt aan die optellingen zal gestraft worden met eene boet van 1 tot 25 fr. en van 1 tot 7 dagen gevang, of naar een dezer straffen. En wil iemand de vereischte inlichtingen niet geven, zoo kunnen de ambtenaars met de optelling gelast, te op zijne kosten doen.

Dus vreezen zij dat gij beletselen zult stellen aan hunne snuffelarijen! 't Is dat er redenen toe bestaan, en voor u om het te doen, en voor hen om het te vreezen...

Lezers, gij denkt dat gij hier in België in het land der vrijheid zijt, gij droomt..., eens dat gij wakker wordt bevindt gij u in Polen!

Wanneer de openbare aanbesteding voor het leveren der knoeten om er de ambtenaars, met de optelling gelast, mede te wapenen?...

Nog eene eerloosheid. — De onbeschaamdheid der rijken groeit aan naarmate zij ondervinden dat hunne heerschappij ten einde spoedt. Alle middelen worden goed waarmee zij hunne meesterschap over het staatsroer kunnen verzekeren. Zoo hebben zij nu eene wet uitgevonden waarbij in de gemeenten van 500 tot 2000 zielen, de kandidaten voor den gemeenteraad moeten voorgesteld worden door 15 kiezers en door een grooter getal in evenredigheid van grooter bevolkingen.

Van 500 tot 2000 zielen zijn de meeste buitengemeenten. Welke socialistische kandidaat, nu, die anders kans zou hebben van gekozen te worden, zal in deze gemeenten 15 mannen vinden die pastoor en kasteelheer zullen durven tarten om hem als getuigen te dienen?...

Toe maar, jongens, knoeit maar op! 't Is al aarde aan onzen dijk... Gij zijt bezig met te zorgen dat de socialistischen nooit aan het bestuur kunnen komen zonder revolutie, hewel, 't zal op uwen mast staan!...

Er wordt verzocht een gebed voor het geheim der stemming, den kop ingeslagen in Augusti 1895. R. I. P.

De oogst. — In de drooge landen kan de roggeoogst als tamelijk gelukt beschouwd worden. Met de tarwe is het slechter gesteld. Vooral in de streken die, in November laatst, overstroomd werden, heeft zij weinig opgebracht en zelfs in de niet overstroomde landen vergeldt zij geenszins de moeite en kosten aan haar besteed.

Van de pataten hooren wij ook meer klagen dan boffen. In de zavelgronden mag men zich beloven in vergelijking met de boeren uit de kleigronden... Zooveen keeren wij terug van een uitstapje naar de Polderstreken. Aldaar hebben wij een half uur lang eenen patatenrooi bijgewoond. Hewel, 't is eene ware ramp!... Nauwelijks de zesde aardappel was niet bedorven!...

Als alles wel medeslaat, schiet er nog niets over voor de boeren, wat zal het nu zijn!?

Boerderijprijskamp. — Het landbouwmagazine van Nevele, dat eenen prijskamp van boerderijen uitgeschreven en zijn programma wijd en zijd bekend gemaakt had, geeft zijne verwondering te kennen, dat er maar 15 inschrijvers geweest zijn.

Ons verwondert dit geen beetje: de boeren in 't algemeen zijn niet haastig om aan ieders neus te hangen wat hunne winning opbrengen kan, uit vrees dat op een kwaden dag de eigenaar kome om het kunnen tot eene feitelijkheid te vervasten... Hebben de boeren soms redenen om dit te vreezen?... Zeggen wij nog, dat op de lijsten der juryleden van dergelijke prijskampen gewoonlijk betitelde namen voorkomen en dat de dragers dezer geenszins het vertrouwen der boeren genieten...

Heeren redders, wilt gij waarlijk toonen dat gij 't welzijn onzer boeren behartigt, begint met hen eene wet te geven die hunne jaarlijksche pachtsommen regelt naar de jaarlijksche winsten welke de boerderijen afwerpen.

Nieuw propagandamiddel. — Verscheidene ieveraars van den buiten vragen ons hoe zij, zonder zich in gevaar te stellen gebroodroofd te worden, best zouden kunnen medewerken aan de verspreiding der socialistische gedachten te lande. Voor het oogenblik raden wij hen het volgende aan:

Verzamelt maandelijks onder u eenige centen en stuurt die in postzegels aan het bestuur van den *Landbouwer*, Garenplaats, Gent. Voor elke 2 centiemen zullen wij telkens den *Landbouwer* zenden aan adressen die gij ons moogt opgeven. In de gemeenten waar het getal aangegeven adressen ietwat talrijk is, zullen onze dragers niet meer komen, en dit zal altijd zooveel gewonnen zijn voor de partij. Het profijt dat wij hierbij zullen doen, komt niet in onzen zak, maar zal aan de uitbreiding der propaganda besteed worden.

Allons, jongens, koeragie! Het moet centen stroomen naar «Vooruit.» Bij voorkeur de woningen opgeven die afgelegen liggen. Wij verpanden ons woord, dat nooit iemand door ons vernemen zal wie ons adressen en geld opzendt. Zoo kunt gij ook nummers bekomen zonder dat men u verdenken kan

LEON IO.

OLSENE

Zondag 25 Oogst.

Meeting der Socialisten

Verscheidene werklieden van het dorp, alsook van Machelen, Zulte, Kruishoutem, Denterghem, Gotthem, Oeselghem, in een woord, van al de omliggende gemeenten, waren opgekomen. Uit vrees, echter, voor broodroef, zijn vele Olse-naars het lokaal niet durven binnengaan, maar trachten van op eenigen afstand de sprekers te verstaan. Dit ging, daar de meeting op eenen koer gehouden werd.

Na de Meeting

Vele werklieden van Olsene en Machelen, die zich den volgende morgen op hun werk aanboden, zijn teruggezonden geworden. Twee kloklieders van Machelen werden zelfs van hunne bediening beroofd... Wij willen de dwangplegers die hier van zich hebben doen spreken, niet doen kennen, zij zouden te hoogvaardig zijn hunnen naam in *De Landbouwer* te zien staan, maar wij leveren hen over aan de verachting der werklieden hunner streek!

De verkooper van *De Landwacht*, van Olsene, is ook zijne broodwinning afgenomen. 't Is alzoo dat de klerikalen de vrijheid van geweten verstaan...

Wraakroepend feit

Twee kinderen van een armen daglooner gingen dagelijks om en weder naar een der nonnenkloosters dezer dorpen.

De arme schepselen leden aan eene kwaal aan welke, naar het schijnt, geene geneesheeren iets verhelpen konden.

Eene non die eenige geneeskundige kennis schijnt te bezitten, behandelde deze ongelukkige kleinen tot zij nagenoeg genezen waren. Zij hadden alleenlijk nog voedsel noodig en mochten dit ook in 't klooster gaan nemen. Hun vader was ook op de meeting geweest en de onnoozele schapen kregen verbod, nog in het klooster te komen!!!

Onmondige en dan nog ongelukkige kinderen doen boeten voor de ouders... 't Is wraakroepend schandelijk!

't Is eene scheur te meer in den mantel der klerikale liefdadigheid, scheuren door welke de voering van schijnheiligheid en fanatieke partijdigheid al meer en meer uitkijkt...

Een raad

Werklieden die om dergelijke klein-geestige redenen gebroodroofd wordt, ziehier wat wij u aanraden:

Spant samen, zoekt geen werk maar vergadert om voor de gemeentehuizen uwer dorpen brood te vragen voor u en uwe huisgenooten. Al de schande die hierin gelegen is, valt op uwe verdruk-kers. De gemeenten zijn verplicht hunne armen te onderhouden en wanneer gij geen werk hebt, zijt gij arm, men moet het u maar niet ontnemen. Toont de tanden, doet desnoods nog meer... Denatuur-wet zegt: beproeft alles eer gij u laat ster-ven van honger! En gij zult zien dat men zal eindigen met uwe vrijheid te eerbiedigen... Welhoe, gij arbeidt in werkhuizen die echte pesthollen zijn van stank en vuiligheid, uwe meesters worden rijk ten koste van uw zweet, van uwe gezondheid zelfs, en gij zoudt uwen armen wekelijkschen rustdag niet mogen overbrengen volgens uwen wil...

Werklieden, samenspannen! dat moet gij...

LEON IO

Links en Rechts

De ontvolking van den buiten.

In eene belangrijke lezing, gedaan in de Maatschappij van Wetenschappen van Henegouwen heeft de heer E. Jottrand de volgende tabel medegedeeld, welke de tegenwoordige verhouding geeft van stads- en buitenbewoners in de bijzonderste landen van Europa, aangenomen dat de inwoners van plaatsen van 10,000 zielen aanzien worden als stadsbewoners:

LANDEN	Stads- bewoners	Buiten- bewoners
Rusland	9.2	90.8
Zweden	9.2	90.8
Noorwegen	13	87
Griekenland	15	85
Zwitserland	16	85
Denemarken	17.6	82.4
Frankrijk	24	76
België	54.6	65.5
Holland	58	62
Engeland	48	62

Men ziet dat Engeland, Holland en België de drij landen zijn welke het meest lijden van de ontvolking van den buiten. De tegenwoordige toestand is niet nieuw. Het Romeinsch keizerrijk, bij zijn verval, heeft dit ook ondervonden.

Dan ook hebben de welhebbende klas-sen der maatschappij zich te Rome en in de Italiaansche steden gevestigd, met hen eene groote massa proletariërs mede-slepande. De velden werden verlaten en de landbouw verviel in een jammerlijken toestand. Men moest een beroep doen op de barbaren om de braakliggende landen te bewerken.

In 173 stond keizer Pertinax de vrij-stelling van belasting gedurende tien jaar toe aan alwie de woeste gronden van het keizerrijk zou beploegen, en nochtans, eenige eeuwen later, waren nog meer dan honderd duizend hectaren onbebouwd grond in de Romeinsche velden.

Zooals het Romeinsche Keizerrijk, draagt de tegenwoordige burgerlijke maat-schappij in haar zelve de kiemen harer toekomstige vernietiging.

Het uiterste voor zich zelve, de samen-trekking der rijkdommen en gronden, zullen het oogenblik verhaasten waarop het werk zijn volkomen recht zal ver-krijgen.

De samentrekking van den eigendom. — Er is geen land ter wereld waar de samentrekking van den grondeigendom met zooveel rapheid ge-schiedt als in Engeland.

Ziehier eene statistiek uit den *Luxem-bourgeois*, het blad eener landbouwmagazine, welke bevestigt dat de grondeigendom alle dagen meer ontsnapt aan den boer welke hem beploegt.

De hiernavolgende personen bezitten in *hectaren*, zegt onze confrater, maar wij meenen dat er spraak is van *acres* (de acre is 51 aren 29 centiaren, 't zij 5,129 vier-kante meters), de volgende oppervlakte:

Lord Haldon 4,000; lord Calthorpe 3,000; graaf Dudley 10,000; lord Trede-gar 16,000; hertog van Norfolk 18,000; graaf van Derby 26,000; sir Samsden 28,000; hertog van Belford 35,000; graaf Fitz William 46,000; markies Bute, 46,000; hertog van Hamilton 62,000; her-tog van Portland 65,000; hertog van Northumberland 75,000; hertog van De-vonshire 78,000; hertog van Buccleugh 185,000; hertog van Sutherland 488,000.

Omtrent 9000 personen verdeelen het vierde van den Engelschen grond. Onder Nero, den Romeinschen keizer, zouden zij een slecht kwaart uurs beleven, aan-gezien hij zes eigenaars deed onthoofden welke zich van de Afrikaansche gronden meester gemaakt hadden en hunne eigen-dommen verbeurd verklaarde.

De samentrekking van den eigendom is geen verschijnsel eigen aan Engeland. Het doet zich overal voor.

Wie verdedigt de landbou-wers? — Op het einde van de zitting van Vrijdag 16 Augusti, stelde gezet Defnet voor eene som van 500,000 fr. te stemmen om de buitenlieden wier oogst en woonsten vernield zijn door de onwe-ders dezer laatste dagen, te helpen.

Dit was nu voor de klerikale volksver-teenwoordigers, die zooveel prijken met hunne liefde voor boer en landsman, eene gelegenheid om hunne liefde anders dan door holle woorden te bewijzen.

Wat gebeurde er?
Het hulpgeld werd verworpen door gansch de rechterzijde.

Ware er kwestie geweest eenige mil-lioenen in den Congoleischen afgrond te storten, o, dan stemden de klerikalen als één man al wat men maar zou vragen.

Geld, geld, dat is er genoeg voor de grooten..., niets blijft er over voor werk-man en boer.

Buitenlieden, gedenkt deze stemming en bereidt u deze kwakzalvers uit het Parlement te kegen.

STRIJDPENNING

Ten voordeele van *De Landbouwer*

Poucke. — Omdat «*De Landbouwer*» meer zou verspreid worden 10. — Onze pastoor is kwaad omdat ik «*De Landbouwer*» luide voor gelezen heb, pachter Jan 10.

Lootenhulle. — Toekomende keer stem ik voor de socialistischen, Pier Sies 5. — Dorpe-lingen van Lootenhulle laat ons een sociali-stenclub stichten, boer Pier 15. — Ik heb «*De Landbouwer*» met veel aandacht gelezen en niet vergeten 50. — Mijn n.a.n. is ook socialist geworden, Clette 15. — En zijn vrienden zullen nu volgen, Treze 10. — Leve de socialistischen, boer Jan 10. — Weg met den Congo, Tieste 5. — «*De Landbouwer*» wordt hier goed gelezen, maar wij vrienden moeten medehelpen aan de verspreiding van dat blad, boer Petrus 10.

Nevel. — Hulde aan de Gentsche sociali-sten, voor ons zooveel lezing te bezorgen, tieste 10. — Omdat mijn gebruur ook een kluit zou geven 10. — Om ons lot te verbete-ren zal ik voor de socialistischen stemmen, een landslaaf 15.

Pousel. — Van drie boeren op het dorp 25.

Meighem. — Schept mede gentenaars, wij zullen hulder helpen, P. V. D. B. 40. — Mijn laatste dikken, L. V. 10.

Landegehem. — Leve de Werkliedenpartij 10. — En weg met de rijke klas uit de kamers 10. — Dien anders niet doen dan nieuwe lasten stemmen 5. — Daarom zullen wij in het toekomende voor de Werklieden-partij stemmen 10.

Olsene. — Rondgehaald op de meeting bij Boorenmans, en door het zingen van socialistische liederen 1,83.

Ousselghem. — Omdat «*De Landbou-wer*» naar Ousselghem zou komen 10.

Gent, druk-uitg. E. Claeys, Van Eyckstr. 6

REDA
ADMINI
GEN
GAREN

Ongeteeken
worden niet o
Berichten en
stakingen en
ten door de V
gen gestempel

Men abonneert zie

DPSLAG

Maar

GROOTE

Zaal VAL

De vleeschh
chefs die den o
der grenzen v
woord te komen

Wij vernem
houwersveree
ting, heden av
een lid dezer v
Volk van G
te protesteer
laatste stukje v

C

Op het ooge
ken en bezwa
voor de dompe
godsdienst is
sels meer dan
gen in een ver
dat men onze
mannen laster
geene enkele
het volk in te
lijkheid, de g
over het doel
En wij zijn
gerpers nog o
der vooringer
deelen en hun
Aldus vinde
(een blad da
medehulde n
het weesgestic
volgende lezer
de weeskinder

» Sedert ve
kinderen, gr
doet alle me
eenvoudig, ga
baret. Hunne
openhartig. H
moine, opvolg
een weinig m
» Heeft l
gen veldtocht
» Wij h
den, antwoor
500 vragen v
openstaande
een examen
geen geloof g
gen der booz
» Niet alle
algemeene ra
stemmingen
zelve doet on
door hare ge
» Maar
steeds tegen
» Ik v
verstand te d
ten naar eene
hen te laten
alle wereldoo
schen mogelij
» En he
» Uitmu
meentebestur
is, maar van
onze kindere
werden na de
toegejuicht.
» Blijft
» Tot he
men de kind
voortgaan va
hoveniers, la
in naartijge
hart en geest
nieleven, na
De jongeling